

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidecalogvs Theologico-Politicvs Reformatvs

Dript, Laurentius a

Paderbornae, 1672

Regulae probabilitatis quoad nos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13441

Regulæ probabilitatis quoad nos.

REGVLA PRIMA.

Omne illud est certò probabile viro perito
& probo, quod ille post omnium aut potissimorum
in utramque partem considerationem
dicat esse probabile, modo absolute existimat
sententiam contrariam esse veram, & conscius
sit, se absque passione sententiam suã protulisse.

REGVLA II.

Illud est certò probabile viro perito, quod
le, post omnium aut potissimorum in spectationem,
aut absolute verum esse existimat, aut
dicat esse certò probabile, modo conscius sit,
absque passionis impetu suam dixisse sententiam.

REGVLA III.

Quod peritus post diligentem questionem
discussionem iudicat esse probabile, est quod
illum certò probabiliter tale. Imò absolute
putare potest illud certò probabile, modo conscius
sit se, ut probum & peritum decet, iudicasse.

Regulæ

REGULA IV.

Quidquid vir peritus evidenter scit rite inferri ex unâ premissâ certâ & alterâ probabili, aut probabiliter inferri ex ambabus premissis certis, quoad illum est certò probabile.

REGULA V.

Quoad Idiotam omne illud est certò probabile, quod illi à viro, qui habetur peritus & probus, proponitur ut verum, quamdiu nemo, nec propria ratio quidquã in oppositum suggerat.

REGULA VI.

Illud ab Idiotis, omnibusq; aliis, qui ab extrinsecâ auctoritate gubernantur, reputari debet certò probabile, quod vir peritus & probus asserit esse certò probabile. Quod autem simpliciter asseritur esse probabile, est certò probabiliter tale quod Idiotas, imò ab illis reputari debet certò probabile, modò nil asseratur in contrarium.

REGULA VII.

*Quidquid ab omnibus asseritur esse probabile, etiam ab illis, qui absolutè existimant illud esse falsum, est certò probabile quoad omnes,
qui*

qui rationes non expendunt, aut novas easque,
magni momenti in contrarium non habent, orve

REGVLA VIII.

Illam propositio est certò probabilis quò
omnes, qui novas easque urgentissimas rationes
non habent, quae de praesenti viget in Ecclesia
quamque sapientes non improbant, & Ecclesia
tolerat.

REGVLA IX.

Omnis propositio, quam tres quatuorve
vir doctriam & pietate praestantes absolute
dicunt ut veram, aut, etsi teneant oppositum, di-
cent esse probabilem, est certò probabilis quò
nos, modo nemo talis opinionis probabilitatem
in dubium revocet, licet alij communiter
falsam rejiciant.

REGVLA X.

Omnis opinio de praesenti communis in solis
Catholicis, cujus probabilitas à viris per
in dubium non revocatur, est quoad nos certè
probabilis.

REGVLA XI.

Nulla opinio, cujus probabilitas aut negle

as caatur, aut in dubium revocatur à tribus quatu-
 bent, orvé viris modernis pietate ac doctrinâ præ-
 stantibus, est certò probabilis quoad eos, qui ra-
 tiones ipsas non expenderunt.

REGVLA XII.

Omnia opinio, quam gravis Author Mo-
 dernus, maximè in rebus ad fuis humanum spe-
 ctantibus, asserit esse communem, & pro eâ
 multorum loca citat, est quoad nos certò proba-
 bilis, non quidem omnimodâ, sed humanâ quâ-
 dam certitudine.

REGVLA XIII.

Omnia opinio, pro quâ gravis Author citat
 tres vel quatuor Doctores præstantes, est quoad
 nos humano modo certò probabilis, modo Au-
 thor ille publicè habeatur verax in suis citatio-
 nibus; secus dicendum de illo, qui sæpè labitur
 in suis citationibus, etiam quoad substantialia,
 & tali notâ discernitur ab aliis, qui in citar-
 do veraces habentur.

REGVLA XIV.

Quod à singulari viro probò multumq; pe-
 rito absolute asseritur; si sit in re, quam nemo
 præter

prater illum tractavit, quodq; dicit nec repugnet sensui communi, nec appareat connexum cum aliquo absurdo, est certo probabile quod nos.

REGULA XV.

Authoritas unius Authoris doctrina pietate prestantis reddit opinionem, quam contra communem Doctorum sententiam absolute tradit, quoad nos certo probabilem; modo cat se post omnia perpensa magnis rationibus quas alij non examinarunt, ad sic existimandum fuisse permotum. Certitudo hac durat, nec alij reclamant, & dicant rationes illas frivolas, & ad probabilitatem insufficientes.

REGULA XVI.

Omne illud apud virum peritum est certo probabile, quod aut probabiliter sequitur certis aut certo consequitur ex una premissa certa & altera certo probabili. E contrario vero evadit certo probabile, eò quod vel probabiliter ex probabili, vel certo deducatur utraque premissa probabili.

REGULA XVII.

Quod ab aliquo tantum, vel aliquibus p

is Authoribus solum dicitur per transennam, maxime si sit contra communem sententiam, non semper judicari potest probabile.

REGVLA XVIII.

Illasunt certò probabiliora quoad nos, quæ cæteris paribus traduntur ab eis, qui diligentius rem à fundamentis examinârunt, quàm quæ post tantam diligentiam tradita non sunt. Idem dicendum de iis, quæ cæteris paribus à recentioribus traduntur, maxime in rebus ad jus humanum spectantibus.

REGVLA XIX.

Quoad peritos illæ opiniones sunt certò probabiliores, quorum fundamenta ritè perpensa, antecedenter ad affectum aut absolutum assensum uni parti alligatum, manifestè magis trahunt ad assensum, quàm motiva alteri parti faventia.

REGVLA XX.

Sapè nobis impossibile est certò scire, quænam opinio sit quoad se probabilior aliâ, etiam si certum sit, quænam earum sit probabilior quoad nos.

II. Ecce

II. **E**cce Regulas, ex quibus quis digno
 scire valeat, an sententia vel securum
 dum se, vel quoad Nos sit probabilis: arti-
 jam est eas in particulari operabili applicare
 ac determinare, quisnam sit vir probus pius
 peritus, qui seposito omni passionis imper-
 sententiam ferat: certe quilibet præsumitur
 bonus, donec probetur malus, & Doctor
 doctus, donec probetur indoctus: Ipsi
 etiam novarum laxarumq; sententiarum
 ventores & assertores utique se pios, probos
 & doctos indubie supponent juxta allata
 regulam Juris in sexto: manent enim in po-
 sessione, donec contrarium probetur; hanc
 que ob causam merito asseruit numquam
 tis laudandus Sinnichius Doctor Lovanicus
 sis, *quamdiu intra limites probabilitatis haerentur*
NB. errandi periculo nequaquam obviatur
 Quod magis de probabilitate authentica
 ve extrinseca verificatur ob causam allegatam.
 Cum timore proinde procedendum
 est, ne ut ait S. Augustinus lib. 22. de Civit. D.
 cap. 23. *Opinio verisimilis fallat, ne decipiat*
sermo versutus, ne se tenebræ alicujus errorum
offundant, ne quod bonum est malum aut quod
verum est falsum

malum, bonum esse credatur: Sæpe enim teste S. Isidoro lib. 2. Sentent. cap. 27. quæ ad hominum iudicium bona apparent, apud examen diligentissimi & acutissimi iudicis reproba deteguntur. ideoque omnis Sanctus veretur, ne forte bonum, quod agit pro aliquâ intentione animi in oculis Dei reprobum sit, ut merito metuat sibi Propheta Job 9. inquit, verebar omnia opera mea sciens, quod non parceres delinquenti: & merito cuius terrorem incutiat, dum videt tot sententias Præceptorum Dei & Ecclesiæ, imò & Decalogi elusivas pro probabilibus venditari: contra quarum tamen aliquas jam à Sede Pontificia fulminatum est, & contra alias fulmina expectantur.

ARTICVLVS II.

An Ignorantia legis naturalis à peccato excuset, siue an illius detur ignorantia invincibilis?

I. Ignorantiam fundamentum esse, & basimprobabilitatis articulo præcedenti
C
obiter